

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges til FM2027 at fremsætte de nødvendige lovændringer, så afgiften på emballage indeholdende drikkevarer afskaffes, herunder gennemføre nødvendige konsekvensændringer i afgiftslovgivningen. Naalakkersuisut pålægges samtidig særskilt at opføre provenutabet og indarbejde afskaffelsen og provenutabet i FL2027.

(Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Naleraq)

(1. behandling)

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte et lovforslag, der fritager øl og sodavand, som produceres og tappes i Grønland, for emballageafgift.

(Inatsisartutgruppe for Siumut)

(1. behandling)

Tak til Naleraq og Siumut for de to forslag.

Skatter og afgifter har betydning for priserne i butikkerne, virksomhedernes muligheder og den enkelte families økonomi. Demokraatit ønsker derfor grundlæggende, at skatter og afgifter holdes på et så lavt niveau som muligt. Men ansvarlig økonomisk politik handler også om helheden. Når en afgift fjernes, mister landskassen en indtægt, og det påvirker vores muligheder for at udvikle velfærden. Forslag til lettelser skal derfor indeholde en klar finansiering og være indrettet, så de faktisk kommer borgerne og samfundet til gode.

De to forslag handler begge om emballageafgiften, men de rejser forskellige spørgsmål. Derfor vil vi kommentere dem hver for sig.

EM 2026/276

Naleraq foreslår at afskaffe emballageafgiften på drikkevarer. Formålet er at sænke priserne og dermed lette presset på familiernes økonomi.

Det formål har Demokraatit stor forståelse for. De høje priser er en reel udfordring, og særligt familier med lave indkomster mærker selv mindre prisstigninger i hverdagen. Forslaget giver dog anledning til en politisk bemærkning.

Allerede i 2023 foreslog Demokraatit, at emballageafgiften skulle afskaffes. Vi advarede dengang om, at ændringerne i vores forsynings- og pantsystem ville få afgiften til at ramme langt flere drikkevarer. Det ville føre til højere priser for forbrugerne. Naleraq valgte efterfølgende at indgå i finanslovsaftalen for 2024. Her blev forligspartierne enige om at sænke emballageafgiften med 60 øre pr. emballage, men afgiften blev

ikke fjernet. Dermed var Naleraq med til at fastholde hovedparten af afgiften.

Nu ønsker Naleraq den samme afgift afskaffet fuldstændigt. Det er naturligvis tilladt at ændre politisk holdning. Men når et parti først er med til at fastholde en afgift og få år senere vil afskaffe den, skylder man borgerne en forklaring. Man skylder også et svar på, hvordan den manglende indtægt skal findes.

Naalakkersuisut oplyser i svarnotatet, at forslaget vil koste landskassen omkring 100 millioner kroner om året. Det er ikke en finansiering blot at indarbejde tabet i finansloven. En varig indtægt kan kun fjernes ansvarligt, hvis man finder en anden indtægt eller peger på konkrete besparelser.

Det skal også sandsynliggøres, at en afskaffelse vil føre til tilsvarende lavere priser. Naalakkersuisut peger med rette på, at en del af gevinsten kan ende hos detailhandlen, mens landskassen bærer hele tabet. Samtidig vil en generel lettelse også komme borgere til gode, som ikke er økonomisk pressede. Direkte hjælp til de familier med størst behov vil derfor være mere målrettet.

Vi skal desuden tage hensyn til forebyggelsen. Hvis afgiften fjernes, kan både øl og sukkerholdige drikke blive billigere, og det kan føre til et højere forbrug. Det kan få alvorlige følger for sundheden og for familierne. Det hensyn kan vi ikke se bort fra.

EM 2026/395

Siumut ønsker at fritage lokalt produceret og tappet øl og sodavand for emballageafgift.

Demokraatit støtter ønsket om at styrke lokal produktion. Vi har brug for flere private arbejdspladser, mere lokal værdiskabelse og større selvforsyning. Men forslaget skal være klart og løse det problem, som forslagsstilleren ønsker at løse.

Naalakkersuisut slår i svarnotatet fast, at lokalt produceret og tappet øl og sodavand ikke bliver indført som færdige varer. Derfor betaler disse varer ikke emballageafgift ved indførsel. Der betales dog afgift af den tomme emballage, som bliver indført til produktionen. Forslagets ordlyd rammer derfor ikke klart det problem, der bliver beskrevet i begrundelsen.

Begrundelsen tyder på, at det egentlige formål er et andet. Der ser ud til at være tale om drikkevarer, som først produceres herhjemme og derefter sendes til udlandet for at blive tappet. Til sidst bliver de indført igen. Hvis det er hensigten, skal det fremgå klart. En sådan ordning vil give lokale varer en afgiftsmæssig fordel i forhold til varer fra andre lande. Det betyder ikke nødvendigvis, at ordningen er ulovlig, men de juridiske følger skal undersøges grundigt. Naalakkersuisut peger blandt andet på de regler, som kan følge af et kommende medlemskab af WTO. Også virkningen for konkurrencen bør belyses, før vi træffer en beslutning.

Der skal samtidig være klare regler for, hvornår en vare kan betegnes som produceret her i landet. Ellers

kan der opstå gråzoner og mulighed for at omgå reglerne.

Naalakkersuisut vurderer desuden, at lettelsen især vil gavne de få lokale producenter. Priserne på importerede varer vil fortsat have stor betydning for markedet. Derfor er der ingen sikkerhed for, at lettelsen vil føre til lavere priser for borgerne.

Endelig er der et politisk dilemma i selve modellen. En afgiftsfordel ved tapning i udlandet kan mindske lysten til at etablere tapning og skabe arbejdspladser herhjemme. Det vil være vanskeligt at forene med ønsket om mere lokal værdiskabelse.

Demokraatit ønsker lavere priser og bedre vilkår for lokale virksomheder. Men afgiftslettelser skal være finansierede og juridisk holdbare, og de skal gavne samfundet som helhed.

På den baggrund indstiller vi, at Pele Brobergs forslag fra Naleraq forkastes, mens Erik Jensens forslag fra Siumut henvises til Finansudvalget.